

Yvonne Schuiling en Jeanet Damink

Concrete spelbegeleidingstechnieken

(uit HJK 1 november 2017)

Onderstaande concrete spelbegeleidingstechnieken kun je inzetten wanneer het kind niet echt of echt niet speelt!!

Observatie	Actie
Het kind	De leerkracht
<p>Speelt met verschillende materialen; maakt er een rommeltje van</p> <p>Kind heeft een rijke fantasie, vereenzelvt zich met een rol en is er moeizaam uit te halen</p> <p>Kan niet stoppen met spelen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Samen met het kind kijken wat er nodig is en overbodig materiaal wegzetten. • Samen een spelplan bedenken. • Samen de hoek bekijken en bespreken: wat staat waar en wat kun je ermee doen? • Samen leren hoe te spelen: kijken , kiezen, terugzetten. • Uitleg geven over oorzaak en gevolg: “je kunt niets meer vinden wanneer je alles door elkaar gooit”. “Ik zie dat je erg druk wordt nu alles door elkaar ligt”. • In samenspel het kind terugbrengen naar de realiteit. • Het met woorden terughalen naar zijn eigen persoon: “ nu ben je weer....” • Vraag je af wat het aannemen van deze rol en erin vervallen je kan vertellen over het kind? • Geef duidelijke tijdsgrenzen aan b.v. door middel van een time-timer • Geef 5 minuten van te voren aan dat je gaat stoppen en gebruik eventueel de wijzers op de klok. • Ga samen opruimen.

<p>Speelt oppervlakkig en het spel is vluchtig</p> <p>Speelt rollen uit alsof ze werkelijkheid zijn; Speelt bizarre thema's, is soms gespannen</p> <p>Laat zich leiden door plotselinge impulsen</p> <p>Kan zich niet houden aan (spel)afspraken</p> <p>Het kind speelt te expansief</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Je kunt het spel verwoorden waarbij je rustig en langzaam spreekt. • Je kunt nieuwe spelideeën aandragen, een thema uitspelen, een situatie neerzetten. • Door het samenspelen komt er vaak diepgang en betrokkenheid. • Je kunt in het spel structureren, ordenen, gericht aandacht vragen, terugbrengen naar het spel, vertragen, bijsturen, interacties stimuleren. • Je kunt het kind aanleren dat je speelt "alsof". Dit helpt bij de bewustwording.* • Je kunt het kind uit het spel halen: "nu gaan we even". • Bij herhaling van bizar spel of herhalende moeite om uit het spel te komen schakel dan professionele hulp in. • Help het kind door ordening in het spel aan te brengen. Breng spelstappen aan: "eerst gaan we, en dan....." • Probeer te verwoorden en te laten zien wat de spelvolgorde is. Dit kan ook met spelkaarten. • Probeer de afspraken voorafgaand aan het spelmoment te bespreken. Je kunt de afspraken laten tekenen of ze visualiseren. Tussentijds kun je het kind eraan helpen herinneren en er naar wijzen. • Speel mee, volg het spel en buig het om. • Als het niet lukt met voorafgaande afspraken kun je op bij het niet houden aan afspraken samen kijken wat er gebeurt. "Wat zie ik nu? Wat hebben we ook alweer afgesproken? " • Maak afspraken over de speelruimte of speelplek
--	---

Heeft grensoverschrijdend taalgebruik

Gebruikt weinig materiaal; gebruikt de ruimte beperkt.

Speelt zonder fantasie, heeft weerstand tegen; speelt alleen thema's uit de werkelijkheid.

Maakt alles netjes, is erg opgeruimd; speelt amper rollenspel en als het rollenspel laat zien, is het rigide, normatief.

Bootst een situatie zo 'echt' na dat het besef van spel weg is.

- Wanneer het op de persoon is kun je het begrenzen.
- Wanneer het in een spelsituatie is dan is het nodig goed te kijken welke functie dit heeft. Soms spelen kinderen gebeurtenissen uit.
- Speel naast het kind en neem een voorbeeldrol aan. Laat zien hoe het anders kan en hoe je meer ruimte en materiaal kunt gebruiken. Accepteer dat het kind er nog niet op ingaat. Neem tijd om spel te stimuleren.
- Accepteer dat dit zo is. Het kind is er misschien nog niet aan toe of begrijpt de symbolische functie van het spel niet. Het kind kan (nog) niet spelen alsof. Kijk of het spel op gang gaat komen en wat dit verteld van het kind.
- Dit kan te maken hebben met de achtergrond van het kind, de thuissituatie of andere ervaringen. Onderzoek of er een bijzondere reden voor is. Als dit niet zo is kun je het kind uitnodigen bepaalde grenzen op te zoeken, met respect en zonder te forceren. Sommige kinderen hebben weerstand in het werken met vingerverf, scheerschuim of plaksel. Je kunt ze een kwast of lepel geven als overgang. Ook kun je samen met het materiaal gaan spelen en het kind uitdagen, uitnodigen mee te doen.
- Het kan zijn dat het kind een meegemaakte ervaring uitspeelt.
- Kijk goed naar de inhoud van het spel.
- Breng het goed in kaart en bespreek evt. met een collega of deskundige.

Houdt zich extreem aan de regels en kan niet 'spelen' met regels

-
-
-

Gedraagt zich aangepast of angstig;

- Probeer spelmaatjes in te zetten die rustig en goed fantasiespel kunnen spelen. Kinderen die niet bedreigend zijn.
- Geeft het materialen die voorspelbaar en overzichtelijk zijn waardoor het kind vertrouwen en veiligheid kan ervaren. Weet waar het aan toe is.
- Probeer in het samenspel het kind spelplezier te laten ervaren, nodig uit, doe voor, stimuleer en benoem wat je ziet.